

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

ÎN C H E I E R E

cu privire la inadmisibilitatea recursului

învinuirea lui

Leonid Cernăuțanu

(art. 327 alin. (1) și art. 332 alin. (1) Cod penal)

(Dosarul nr.1ra-1371/2023)

(1-14026279-01-1ra-16082023)

Recurs depus până la 01 septembrie 2023; Recurs în baza art. 427 alin. (1) pct. 6) CPP vădit neîntemeiat, în ceea ce privește vinovăția și acțiunea civilă; Art. 427 alin. (1) pct. 8) CPP – calificarea faptei conform art. 332 alin. (1) Cod penal în cazul falsificării semnăturii dintr-un document oficial.

06 februarie 2025

Au judecat anterior cauza judecătoreii

Prima instanță: Cristina Cheptea

Curtea de apel: Angela Revenco, Ghenadie Liulca, Eduard Rățoi,

Gheorghe Scutelnic, Viorel Pușcaș, Oleg Moraru

Curtea Supremă de Justiție: Nadejda Toma, Victor Boico, Iurie Diaconu,

Liliana Catan, Ion Guzun

Textul corespunde originalului

Judecând în lipsa părților recursul în cauza penală privind învinuirea lui Leonid Cernăuțanu,

Curtea Supremă de Justiție, în completul compus din:

Stella Bleșceaga, *Președinte,*

Ghenadie Eremciuc

Vladislav Gribincea, *judecători,*

constată următoarele:

ASPECTE GENERALE ȘI DE PROCEDURĂ

1. Leonid Cernăuțanu s-a născut în anul 1949 în r-ul Florești. El a fost acuzat în baza art. 327 alin. (1) Cod penal (folosirea de către o persoană publică a situației de serviciu în interes personal) și art. 332 alin. (1) Cod penal (falsul în acte publice).

2. Leonid Cernăuțanu a fost apărât de avocații Dorin Cazacu și Angela Balan.

3. În prima instanță cauza a fost examinată în procedură generală. La 30 martie 2017, în baza, art. 327 alin. (1) Cod penal, Leonid Cernăuțanu a fost condamnat la amendă în mărime de 400 de unități convenționale, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții publice pentru o perioadă de trei ani. Procesul penal pornit în baza art. 332 alin. (1) Cod penal a fost încetat în legătură cu intervenirea termenului de prescripție.

4. La 08 iulie 2020, Curtea de Apel Bălți a casat sentința și a pronunțat o nouă hotărâre potrivit căreia Leonid Cernăuțanu a fost achitat de învinuirea în comiterea infracțiunilor incriminate, din lipsa elementelor infracțiunii.

5. La 29 noiembrie 2021, Curtea Supremă de Justiție a trimis cauza la rejudecare în instanța de apel. La 03 februarie 2023, instanța de apel a casat parțial sentința primei instanțe și a emis o nouă hotărâre. Leonid Cernăuțanu a fost găsit vinovat în comiterea de comiterea infracțiunilor incriminate, dar a fost liberat de pedeapsa penală în legătură cu intervenirea termenului de prescripție.

6. La 20 aprilie 2023 și 21 aprilie 2023, decizia Curții de Apel Bălți din 03 februarie 2023 a fost atacată cu recurs de către avocata Angela Balan, în temeiul art. 427 alin. (1) pct. 6, 8, 11¹ Cod de procedură penală și, respectiv, de către avocatul Pavel Savițchi, în interesele părții vătămate Dina Hariton, în baza art. 427 alin. (1) pct. 6 Cod de procedură penală.

7. Urmărirea penală în această cauză a fost pornită la 18 septembrie 2012 și, respectiv, 14 mai 2014, cauzele penale fiind conexe la 14 iunie 2014. Cauza penală a fost transmisă în instanța judecată la 22 iulie 2014. Prima instanță a examinat cauza în perioada 14 iunie 2014 - 30 martie 2017. Instanța de apel a examinat cauza în perioadele: 28 iunie 2017 - 08 iulie 2020, 10 februarie 2022 - 03 februarie 2023. Curtea Supremă de Justiție a examinat anterior cauza în perioada: 17 octombrie 2020 - 29 noiembrie 2021.

8. Dosarul a ajuns din nou la Curtea Supremă de Justiție la 16 august 2023.

ÎN FAPT

a. Învinuirea adusă

9. Leonid Cernăuțanu, deținând funcția primar al comunei Coșcodeni, raionul Sîngerei, a fost acuzat de abuz de serviciu pentru organizarea unor licitații ilegale în vederea vânzării unui teren de 7,8 ha. În 2008, acesta a semnat un contract de vânzare-cumpărare cu Dina Hariton, la un preț de 220.607,49 de lei, fără a respecta legislația privind înregistrarea terenului. Deși existau hotărâri judecătorești care interziceau tranzacțiile asupra terenului, Leonid Cernăuțanu a reușit să anuleze decizia consiliului local și, în 2012, a vândut terenul unui alt cumpărător, Nicolae Gîrbu, la un preț mult mai mic, încălcând o hotărâre judecătorească definitivă. Ulterior, terenul a fost ipotecat de fiul său, Iurie Cernăuțanu, pentru obținerea unui credit bancar. Prin aceste acțiuni, primăriei i-a fost cauzat un prejudiciu de 140.979,55 de lei și au fost afectate grav drepturile lui Dina Hariton. Acțiunile au fost încadrate în baza art. 327 alin. (1) Cod penal.

10. Leonid Cernăuțanu a mai fost acuzat de falsificarea unui document oficial la 11 decembrie 2009, în timp ce deținea funcția de primar al com. Coșcodeni, raionul Sîngerei. Acționând din interes personal, pentru a ascunde neregulile legate de licitația și tranzacția de vânzare-cumpărare cu Dina Hariton, acesta a inserat semnătura falsă a Larisei Vizir, în calitate de „secretar”, și a lui Nicolae Gîrbu, în calitate de „inginer pentru reglementarea regimului proprietății funciare”, pe titlul de autentificare a dreptului deținătorului terenului (numărul cadastral ...6111.211). Ulterior, Leonid Cernăuțanu a prezentat acest document la Oficiul Cadastral Teritorial Sîngerei, cerând înlocuirea titlului autentic cu cel fals. Aceste acțiuni au fost încadrate în baza art. 332 alin. (1) Cod penal.

b. Probatoriul

11. La 25 februarie 2008, Consiliul com. Coșcodeni a aprobat vânzarea unui teren de 7,78 ha prin licitație publică, stabilind prețul inițial la 219.625,51 lei. La 12 septembrie 2008, consiliul a acceptat rezultatele licitației din 02 septembrie 2008, stabilind prețul vânzării de 220.607,49 lei către Dina Hariton. La 25 iunie 2008, a fost emis un titlul de autentificare a dreptului asupra terenului, semnat de primar, secretar și inginerul funciar. Titlul a suferit modificări ulterioare, ajustându-se hotărele terenului. În urma procesului-verbal al comisiei de licitație din 20 octombrie 2008, rezultatele licitației din 02 septembrie 2008 au fost anulate din cauza neachitării de către Dina Hariton a sumei în termenul stabilit (f.d. 128-129 vol. I, f.d. 252,253, vol. II).

12. La 15 decembrie 2008, Judecătoria Sîngerei a emis o încheiere prin care a interzis primarului și Consiliului local Coșcodeni să efectueze orice acte juridice referitoare la terenul în litigiu. La 28 mai 2009, aceeași instanță a obligat Primăria Coșcodeni să se prezinte la notar pentru autentificarea contractului de vânzare-

cumpărare a terenului nr. ...6111.211 (f.d. 149, vol. II). La 20 aprilie 2010, Oficiul Teritorial Bălți al Cancelariei de Stat a informat primarul Leonid Cernăuțanu că decizia Consiliului Coșcodeni din 12 septembrie 2008, referitoare la aprobarea rezultatelor licitației din 02 septembrie 2008, este ilegală și trebuia abrogată. Ca urmare, la 17 mai 2010, Consiliul Coșcodeni a adoptat decizia de abrogare a hotărârii din 12 septembrie 2008 (f.d. 172, 254 vol. II).

13. Prin decizia Consiliului comunal Coșcodeni nr. 4/4 din 05 septembrie 2011, s-a permis înstrăinarea terenului cu nr. cadastral ...6111.211 (f.d. 69, vol. III). Prin decizia 5/6 din 06.12.2011, Consiliul a aprobat noua componență a comisiei de licitație (f.d. 184, vol. I). La 16.01.2012 Comisia de licitație a desfășurat licitația. Câștigătorul licitației a fost desemnat Nicolae Gîrbu. La 02 martie 2012 a fost încheiat și autentificat notarial contractul de vânzare-cumpărare dintre Nicolae Gîrbu și Primăria Coșcodeni, prin care a fost înstrăinat terenul cu nr. cadastral ...6111.211, la preț de 79.327,94 lei (f.d. 144-145, vol. I). La 13.03.2012 dreptul de proprietate asupra terenului a fost înregistrat în Registrul bunurilor imobile după Nicolae Gîrbu și Irina Gîrbu (f.d. 149, vol. I).

14. Conform răspunsului notarului Andrei Șumcov la 05 octombrie 2012, au fost autentificate două procuri, înregistrate în Registrul actelor notariale sub numerele 7415 și 7416. Aceste procuri au fost emise de Nicolae Gîrbu și Irina Gîrbu, care i-au acordat lui Iurie Cernăuțanu dreptul de a înstrăina, administra și ipoteca terenurile agricole cu numerele cadastrale ...6111.215 și ...6111.211. Conform răspunsului ÎS „Institutul de Proiectări pentru Organizarea Teritoriului” din 12 august 2013, sectorul de teren cu numărul cadastral ...6111.211 face parte din conturul 1326 și este clasificat ca teren agricol cu destinația „construcții și curți”. Sectorul de teren cu numărul cadastral ...6111.215 face parte din conturul 1334 și este teren agricol cu destinația „arabil” (f.d. 69-71, 75 vol. II).

15. Potrivit copiei extrasului din Registrul bunurilor imobile din 30 august 2016 (f.d. 168, vol. IV), la 12 martie 2013, terenul cu nr. cadastral ...6111.211 a fost ipotecat, proprietari la acea dată fiind deja Nicolae și Irina Gîrbu.

16. Conform raportului de expertiză nr. 382 din 27 februarie 2014, semnătura din rubrica „Secretarul” a titlului de autentificare a dreptului deținătorului de teren, eliberat de Primăria comunei Coșcodeni pe 25 iunie 2008, a fost executată de Leonid Cernăuțanu. În ceea ce privește semnătura din rubrica „Inginerul pentru reglementarea regimului proprietății funciare”, expertiza a concluzionat că nu a fost posibilă stabilirea cu certitudine dacă aceasta a fost semnată de Larisa Vizir, Nicolae Gîrbu, Leonid Cernăuțanu sau o altă persoană. Compararea semnăturii cu modelele de scris și semnături a relevat atât coincidențe, cât și deosebiri în semnele generale și particulare, dar acestea nu au fost suficiente pentru a formula o concluzie clară (f.d. 44-52, vol. III).

17. La 17 iulie 2014, Judecătoria Sîngerei a anulat toate actele care au stat la baza înstrăinării terenului către Nicolae Gîrbu, inclusiv titlul de autentificare a dreptului deținătorului de teren eliberat la 25 iunie 2008 și înregistrat la Oficiul

Cadastral Teritorial Sîngerei pe 19 septembrie 2008 (f.d. 35-37, vol. IV). Aceasta a fost menținută prin decizia Curții Supreme de Justiție din 04 noiembrie 2015 (f.d. 38-43, vol. IV).

18. Inculpatul Leonid Cernăuțanu, a susținut că nu a emis dispoziții privind terenul în cauză și că a executat corect deciziile consiliului, fără a avea vreun interes personal. El a afirmat că terenul a fost scos la licitație fără a fi înregistrat dreptul de proprietate al Primăriei, iar documentele de înstrăinare au fost eliberate de secretara consiliului.

19. Reprezentantul Consiliului Comunal Coșcodeni, Ivan Bodrug, a declarat că, în perioada 2007-2011, a fost consilier și membru al comisiei de licitație. Deși Dina Hariton a câștigat licitația, ea nu a plătit prețul, deoarece dorea un alt teren. La a doua licitație, Nicolae Gârbu a câștigat terenul, iar primarul Leonid Cernăuțanu nu l-a influențat. În 2016, terenul a fost din nou înstrăinat către Dina Hariton, conform deciziei Curții Supreme de Justiție (f.d. 64, vol. V).

20. Partea vătămată Dina Hariton a declarat că, deși a câștigat licitația, a întâmpinat dificultăți în obținerea actelor, iar titlurile primite nu corespundeau terenului licitat. După ce terenul a fost vândut lui Nicolae Gârbu, a considerat tranzacția fictivă, deoarece terenul era gestionat de fiul primarului, Iurie Cernăuțanu. După procesele câștigate, în 2016 a încheiat un contract de vânzare-cumpărare cu Primăria, dar nu poate folosi terenul, fiind împiedicată de Iurie Cernăuțanu (f.d. 20, vol. V).

21. Martorul Nicolae Gârbu, fost inginer funciar al Primăriei Coșcodeni, a declarat că, în 2008, delimitarea terenului a fost efectuată incorect, ceea ce a dus la anularea titlului inițial emis pentru Dina Hariton. Gârbu a susținut că semnătura sa a fost falsificată pe acte și că nu a semnat nimic după licitație (f.d. 34, vol. V).

22. Martorul Teodor Donos, specialist în cadrul Cancelariei de Stat, a menționat că, în 2008, au fost identificate nereguli procedurale, iar consiliul a abrogat decizia de vânzare a terenului. Oficiul Teritorial Bălți a propus anularea actelor emise de Primăria Coșcodeni (f.d. 39, vol. V).

23. Iurie Cojuhari, șeful Oficiului Cadastral Teritorial Bălți, a afirmat că modificările în titlu ar fi trebuit făcute doar de proprietari sau de primărie, iar Oficiul nu a efectuat aceste modificări.

24. Larisa Vizir, fostă secretară a consiliului, a declarat că terenul nu avea un proprietar clar și că documentele nu erau complete pentru licitație. Ea a menționat că titlul de autentificare a fost emis Dinei Hariton înainte de termenul limită și că semnătura de pe document îi aparținea primarului Leonid Cernăuțanu (f.d. 44, 48, vol. V).

25. Viorel Pupăză, fost registrator-șef, a explicat că titlul de autentificare a fost corectat conform reglementărilor, iar corectarea nu a fost influențată de vreo încheiere judecătorească (f.d. 50, vol. V).

26. Aramă Constantin, consilier local, a confirmat că terenul a fost scos la vânzare printr-o decizie a consiliului, dar a menționat că nu a fost implicat în modificarea documentelor și nu a primit indicații din partea primarului Cernăuțanu (f.d. 56, vol. V).

27. Martorul Iurie Cernăuțanu, fiul inculpatului, a declarat că a arendat terenul în litigiu din 2012 și că l-a folosit ca gaj pentru un credit bancar, fiind informat ulterior de interdicțiile aplicate terenului. El nu a avut cunoștință despre vânzarea terenului, deoarece era în străinătate la acea vreme.

28. Vitalie Bodrug, consilier local, și Lidia Bodrug, contabilă și membru al comisiei de licitație, au declarat că Dina Hariton a câștigat licitația inițială, dar nu a plătit suma licitată, ceea ce a dus la anularea acesteia. În urma unei noi licitații, terenul a fost vândut lui Nicolae Gârbu pentru o sumă mai mică. Ei au mai menționat că nu a fost influențați de primar.

29. Martorul Leonid Gârbu a relatat că, în 2007, a solicitat achiziționarea unui teren din Coșcodeni, iar licitația a fost câștigată de sora sa, Dina Hariton, pentru suma de 220.000 lei. Din cauza problemelor de înregistrare, tranzacția nu a fost finalizată, iar terenul a fost vândut ulterior lui Nicolae Gârbu, pentru 75.000 lei. Leonid Gârbu a susținut că Nicolae Gârbu a participat la licitație la cererea inculpatului și că terenul era de fapt format din două loturi separate, cu numere cadastrale diferite (f.d. 57, 59, 65,68, vol. V).

30. Martorii Nicolae Ungureanu și Liuba Vieru au confirmat că licitațiile au avut loc, iar Dina Hariton a câștigat inițial, dar nu a achitat suma. La a doua licitație, Nicolae Gârbu a câștigat și a plătit suma necesară, iar terenul este acum gestionat de fiul inculpatului, Iurie Cernăuțanu (f.d. 73, 77 vol. V).

b. Acțiunea civilă

31. La 03 octombrie 2016, Dina Hariton a înaintat în prima instanță o acțiune civilă, prin care a solicitat încasarea din contul lui Leonid Cernăuțanu a sumelor de 200.000 de lei cu titlu de prejudiciu material, 200.000 de lei cu titlu de prejudiciu moral, 10.000 de lei cu titlu de cheltuieli de asistență juridică și 7.000 lei cu titlu de cheltuieli de transport (f.d. 103, vol. IV). Totuși, potrivit conținutului cererii, Dina Hariton susține că i s-a cauzat un prejudiciu material în mărime de 980.000 lei sub forma venitului ratat, din cauza neîndeplinirii corespunzătoare a obligațiilor de către Leonid Cernăuțanu. Dina Hariton a anexat un contract de societate civilă încheiat între această și SRL „Iavor-Imob” la 09 septembrie 2008, potrivit căreia au convenit asupra înființării unei sere de flori pe terenul cu nr. cadastral ...6111.211 (f.d. 112, vol. IV). Potrivit înțelegerii dintre părți, profitul obținut din prima realizare a florilor urma a fi repartizat în proporție de 40% pentru Dina Hariton și 60% pentru SRL „Iavor-Imob”, iar pentru următorii ani acesta urma a fi repartizat în mod egal. La 12 septembrie 2009 SRL „Iavor-Imob” a formulat pretenții față de Dina Hariton în mărime de 1 mln. de lei (f.d. 116, vol. IV).

c. Sentința

32. La 30 martie 2017, [prin sentința Judecătorei Bălți, sediul Sîngerei](#), Leonid Cernăuțanu a fost condamnat în baza art. 327 alin. (1) Cod penal, cu stabilirea pedepsei sub formă de amendă în mărime de 400 unități convenționale, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții publice pentru o perioadă de trei ani. Instanța a încetat procesul penal pornit în privința lui Leonid Cernăuțanu în baza art. 332 alin. (1) Cod penal, în legătură cu intervenirea termenului de prescripție. Instanța a soluționat acțiunea civilă intentată de Dina Hariton. S-a încasat de la Leonid Cernăuțanu în beneficiul acesteia sumei de 10.000 lei, cu titlu de cheltuieli de asistență juridică, 7.000 lei, cu titlu de cheltuieli de transport și 20.000 lei, cu titlu de prejudiciu moral. În partea reparării prejudiciului material acțiunea a fost admisă în principiu, urmînd asupra cuantumului prejudiciului să se pronunțe instanța civilă.

d. Prima procedură de apel și dispunerea rejudecării cauzei

33. La 4 mai 2017, partea vătămată Dina Hariton și avocatul acesteia, Pavel Savițchi, au formulat apel împotriva sentinței, solicitând casarea parțială a acesteia și pronunțarea unei noi hotărâri. În apel, aceștia au cerut ca acțiunea civilă să fie admisă integral, iar în privința lui Leonid Cernăuțanu să fie stabilită o pedeapsă mai aspră. Avocatul a susținut că instanța nu a luat în considerare toate probele și motivele din acțiunea civilă, admițînd doar parțial pretențiile privind prejudiciul moral de 20.000 lei, sumă care nu reflecta în totalitate prejudiciul real suferit.

34. La 11 mai 2017, și procurorul Constantin Șușu a contestat sentința cu apel, solicitând casarea parțială a acesteia și pronunțarea unei noi hotărâri. El a cerut ca Leonid Cernăuțanu să fie condamnat la amendă în mărime de 400 de unități convenționale, precum și privarea de dreptul de a ocupa o funcție publică pe o perioadă de cinci ani. De asemenea, el a solicitat admiterea integrală a acțiunii civile. Procurorul a argumentat că pedeapsa complementară, care includea doar privarea de dreptul de a ocupa o funcție publică pentru trei ani, nu era suficientă și nu reflecta gravitatea faptei.

35. La 11 mai 2017 și, respectiv, 12 mai 2017, Leonid Cernăuțanu și avocatul său, Dorin Cazacu, au atacat cu apel sentința, solicitând casarea acesteia și achitarea inculpatului. Potrivit apelului, Leonid Cernăuțanu nu avea atribuții de gestionare a fondului funciar, aceste atribuții revenind exclusiv consiliului local. De asemenea, organizarea licitațiilor pentru vânzarea terenurilor era în sarcina comisiei de licitație, formată de consiliul comunal, și nu a primarului. În ceea ce privește contractul de vânzare-cumpărare a terenului de 7,8 ha încheiat cu Dina Hariton, inculpatul nu l-a semnat deoarece partea vătămată nu s-a prezentat la notar și nu a achitat prețul terenului. Referitor la infracțiunea de abuz de serviciu, avocatul a invocat că aceasta este o infracțiune materială, iar instanța de fond nu a clarificat dacă au existat daune, care a fost cuantumului acestora și care era legătura

cauzală între acțiunile inculpatului și consecințele produse. În legătură cu acuzațiile de fals în acte publice, avocatul a argumentat că în titlul de autentificare a dreptului deținătorului asupra terenului nu au fost introduse date false. Instanța de fond nu a stabilit nici motivele care au dus la comiterea infracțiunii și nu a analizat corespunzător latura obiectivă a infracțiunii. Avocatul a încheiat prin a sublinia lipsa unui interes material sau personal al lui Leonid Cernăuțanu în comiterea infracțiunilor de care a fost acuzat.

36. La 08 iulie 2020, [Curtea de Apel Bălți](#) a respins apelurile procurorului și a părții vătămate. Ea a admis apelurile inculpatului și apărătorului și a casat sentința anterioară și a pronunțat o nouă hotărâre. Leonid Cernăuțanu a fost achitat de infracțiunile incriminate, din cauza lipsei elementelor infracțiunii. Curtea de Apel a subliniat că deciziile de înstrăinare a terenului, de vânzare la licitație și de aprobare a rezultatelor licitației din 2011-2012, au fost adoptate de consiliul com. Coșcodeni și nu de primarul Leonid Cernăuțanu, care doar a semnat contractul de vânzare-cumpărare a terenului cu Nicolae Gîrbu întru executarea deciziilor consiliului. Referitor la infracțiunea de abuz de serviciu, instanța de apel a concluzionat că nu există latura obiectivă și subiectivă a infracțiunii. Acuzarea nu a reușit să dovedească că Leonid Cernăuțanu ar fi introdus date false în titlul de autentificare a dreptului deținătorului asupra terenului. Semnătura acestuia, care a fost realizată în locul altor persoane, nu a fost suficientă pentru a demonstra falsificarea documentului, deoarece în conținutul său nu existau date false introduse de inculpat.

37. La 17 august 2020 și 02 septembrie 2020, Dina Hariton și avocatul acesteia a contestat cu recurs decizia instanței de apel, susținând că inculpatul Leonid Cernăuțanu a comis infracțiunile invocate, iar probele prezentate de acuzare nu au fost corect apreciate.

38. La 26 august 2020, și procurorul a formulat recurs, solicitând casarea deciziei instanței de apel și trimiterea cauzei la rejudecare. Acesta a invocat faptul că instanța nu a ținut cont de acțiunile inculpatului, care ar fi falsificat semnăturile secretarului primăriei și a inginerului pentru reglementarea regimului protecției funciare din titlul de autentificate a dreptului deținătorului de teren, și a modificat configurația conturului prin extinderea asupra altui contur.

39. La 29 noiembrie 2021, [Curtea Supremă de Justiție](#) a admis recursurile, a casat decizia instanței de apel și a dispus rejudecarea cauzei. Instanța de recurs a menționat că instanța de apel a omis să analizeze corespunzător probele prezentate de acuzare, în special raportul de expertiză grafoscopică din 27 februarie 2017 și declarațiile a doi martori care susțin faptul falsificării de către inculpat a semnăturii în titlul de autentificare a dreptului deținătorului de teren din 25 iunie 2008. Instanța de recurs a constatat că instanța de apel a concluzionat asupra lipsei elementelor componente de infracțiune prevăzute de art. 327 alin. (1) Cod penal

fără să analizeze probele aduse în susținerea învinuirii. Ea nu și-a argumentat soluția prin care nu a luat în considerare concluziile raportului de expertiză grafoscopică din 27 februarie 2017 și declarațiile martorilor Iuri Cojuhari și Larisa Vizir, care confirmau faptul falsificării semnăturii din titlul de autentificare a dreptului deținătorului de teren din 25 iunie 2008 de către inculpat.

e. A doua procedură de apel

40. La 03 februarie 2023, [Curtea de Apel Bălți](#) a respins apelurile formulate de inculpatul Leonid Cernăuțanu, avocatul acestuia Dorin Cazacu și apelul suplimentar al avocatului Angela Bălan, în interesul inculpatului. Totodată, instanța a admis apelul procurorului Constantin Șușu, apelul lui Dina Hariton și apelul avocatului acesteia, Pavel Savițchi, casând parțial sentința primei instanțe. Instanța de apel a emis o nouă hotărâre conform căreia Leonid Cernăuțanu a fost găsit vinovat de comiterea infracțiunilor incriminate, însă a fost eliberat de pedeapsa penală ca urmare a intervenției termenului de prescripție de tragere la răspundere penală. Decizia integrală a fost pronunțată la 21 martie 2023.

41. La 20 aprilie 2023, avocata Angela Bălan, în interesele lui Leonid Cernăuțanu, a contestat decizia instanței de apel cu recurs în temeiul art. 427 alin. (1) pct. 6) și 8) din Codul de procedură penală, solicitînd casarea acesteia și trimiterea cauzei la rejudecare în instanța de apel. În recurs, avocatul a invocat erori grave de fapt comise de instanța de apel, care nu a analizat probele ce au condus la concluzia potrivit căreia inculpatul nu ar fi asigurat pregătirea setului de documente pentru licitație și nu a luat în considerare momentul comiterii infracțiunii de abuz de serviciu. De asemenea, instanța de apel a emis soluții contrare probelor prezentate și nu a abordat toate motivele invocate în apel, inclusiv cererea de încasare a prejudiciului de 140.979,55 lei în beneficiul Consiliului comunal Coșcodeni. În final, avocatul a subliniat că instanța de apel a pronunțat soluții de condamnare fără a fi îndeplinite condițiile necesare pentru a dovedi elementele infracțiunilor învinuite.

42. La 20 aprilie 2023, decizia instanței de apel a fost contestată cu recurs de către avocatul Pavel Savițchi în interesele lui Dina Hariton, în temeiul art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală. El a solicitat casarea deciziei, în partea admiterii parțiale a acțiunii civile, și rejudecarea cauzei, cu pronunțarea unei noi hotărâri de admitere integrală a acțiunii civile. Potrivit recursului, suma adjudecată de către instanța de fond în mărime de 20.000 lei este disproporționată în raport cu prejudiciul moral cauzat prin infracțiunile comise, iar instanța de apel urma să ia în calcul venitul ratat în legătură cu rezilierea contractului de societate civilă încheiat între partea vătămată și un terț. De asemenea, Dina Hariton nu își poate valorifica dreptul de proprietate a terenului pe parcursul a 15 ani.

43. La 16 august 2023, Curtea Supremă de Justiție a solicitat prezentarea referinței. La 16 octombrie 2023, avocata Angela Bălan, în interesele lui Leonid

Cernăuțanu, a depus o referință prin care a propus, în conformitate cu art. 432 alin. (2) pct. 3) din Codul de procedură penală, declararea inadmisibilității recursului avocatului Pavel Savițchi. La 29 ianuarie 2025, procurorul delegat în secția judiciar penală a Procuraturii Generale, Cătălin Scutelnic, a prezentat o referință în care a propus instanței de recurs, pe baza aceleași dispoziții legale, să declare inadmisibile recursurile declarate în această cauză.

LEGISLAȚIA RELEVANTĂ

44. Cererea de recurs a fost depusă până la 01 septembrie 2023. La acea dată, partea relevantă a art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală era următoarea:

„(1) Hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel în următoarele temeuri:

...

6) instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel sau hotărîrea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția ori motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărîrii sau acesta este expus neclar, sau instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței;”

45. Articolul 434 Cod de procedură penală prevede următoarele:

„Articolul 434. Limitele judecării recursului

Judecând recursul, instanța verifică, în limitele invocate în recurs, legalitatea hotărîrii atacate prin prisma temeiurilor prevăzute la art. 427.”

46. Articolul 327 alin. (1) Cod penal, la momentul săvârșirii infracțiunii, prevedea următoarele:

„Folosirea intenționată de către o persoană cu funcție de răspundere a situației de serviciu, în interes material ori în alte interese personale, dacă aceasta a cauzat daune în proporții considerabile intereselor publice sau drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale persoanelor fizice sau juridice,

se pedepsește cu amendă în mărime de la 150 la 400 unități convenționale sau cu închisoare de pînă la 3 ani, în ambele cazuri cu (sau fără) privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de pînă la 5 ani.”

47. Articolul 332 alin. (1) Cod penal, falsul în acte publice, la momentul săvârșirii infracțiunii prevedea următoarele:

„Înscrierea de către o persoană cu funcție de răspundere, precum și de către un funcționar al autorității publice care nu este persoană cu funcție de răspundere, în documentele oficiale a unor date vădit false, precum și falsificarea unor astfel de documente, dacă aceste acțiuni au fost săvârșite din interes material sau din alte interese personale,

se pedepsesc cu amendă în mărime de pînă la 500 unități convenționale sau cu închisoare de pînă la 2 ani, în ambele cazuri cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de pînă la 5 ani.”

MOTIVAREA INSTANȚEI

48. Conform sensului art. 3 alin. (1) Cod de procedură penală, judecătorul emite actul de dispoziție conform legii procesuale penale în vigoare la ziua emiterii lui. Alin. (2) al aceluiași articol permite caracterul ultraactiv al legii procesual-penale, însă doar cu condiția că caracterul ultraactiv este prevăzut de legea nouă. Legea nr. 246/2023, în vigoare din 01 septembrie 2023 a schimbat fundamental temeiurile și procedura de judecare a recursurilor împotriva deciziilor instanței de apel, iar această legea conține o normă de acordare a caracterului ultraactiv al prevederilor abrogate prin Legea 246/2023, însă norma în cauză se referă doar la temeiurile de recurs. Prin urmare, toate celelalte schimbări aduse procedurii de examinare a recursurilor prin Legea nr. 246/2023, inclusiv cele privind admisibilitatea recursului, limitele judecării recursului și decizia instanței de recurs, se vor aplica și recursurilor care au fost declarate pînă la 01 septembrie 2023.

49. Art. 434 Cod de procedură penală prevede că instanța de recurs verifică legalitatea hotărârii atacate doar în limitele invocate în recurs. Această prevedere nu permite instanței de recurs să admită recursul din alte considerente decât cele invocate în recurs. De asemenea, ea nu permite instanței de recurs să verifice oportunitatea unei soluții judecătorești date de instanța de fond sau apel atît timp cît aceasta este legală (*mutatis mutandis* decizia CSJ nr. [1ra-854/2022](#), § 85).

50. Recursurile au fost depuse în temeiul art. 427 alin. (1) pct. 6) și 8) Cod de procedură penală în vigoare pînă la 01 septembrie 2023. Pct. 6) se referă la motivarea deciziei instanței de apel, iar pct. 8) se referă la lipsa elementelor constitutive ale infracțiunii.

51. Recursurile au fost declarat în termenul de 30 de zile de la pronunțarea deciziei motivate a instanței de apel, adică au fost depuse în termen.

a) recursul apărării

52. Avocatul solicită trimiterea cauzei la rejudecare. Cauza a fost deja trimisă anterior la rejudecare de către Curtea Supremă de Justiție. Conform art. 434 alin. (2) Cod de procedură penală, rejudecarea poate fi dispusă o singură dată. Art. 434 alin. (2) Cod de procedură penală a fost dat într-o nouă redacție prin Legea nr. 246/2023, iar modificările au intrat în vigoare la 01 septembrie 2023. Legea 246/2023 nu face distincție între rejudecările dispuse pînă la 01 septembrie 2023 și cele dispuse după această dată. Scopul limitării numărului trimiterilor la rejudecare este de a reduce durata examinării cauzelor. Având în vedere scopul

acestei norme, ar fi contrar spiritului acestei modificări dacă trimiterile la rejudecare dispuse până la 01 septembrie 2023 nu ar fi fost luate în calcul. Prin urmare, după ce a trimis o dată cauza la rejudecare, indiferent de data dispunerii rejudecării, Curtea Supremă de Justiție nu mai poate să trimită cauza la rejudecare. Aceasta nu afectează cu nimic dreptul la apărare sau drepturile victimei infracțiunii, având în vedere că, conform art. 427 alin. (3) și art. 433 alin. (4) Cod de procedură penală, Curtea Supremă de Justiție poate organiza ședințe publice și reanaliza probele conform procedurii instanței de apel. Prin urmare, chiar dacă recursul ar fi fost întemeiat, solicitarea de a trimite cauza la rejudecare nu poate fi admisă. Carențele eventuale urmează a fi corectate de Curtea Supremă de Justiție (încheierea CSJ nr. [1ra-1750/2023](#), § 36).

53. Recursul avocatului Angela Balan a fost depus în temeiul art. 427 alin. (1) pct. 6) și 8) Cod de procedură penală. Cu referire la pct. 6, ea pretinde că instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel, a admis erori grave de fapt, care au afectat soluția, iar motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii.

54. Potrivit recursului, instanța de apel a constatat existența unui prejudiciu în valoare de 140.979,55 de lei cauzat Consiliului comunal Coșcodeni, însă nu a dispus recuperarea sumei respective de la Leonid Cernăuțanu, întrucât nu a fost formulată o acțiune civilă din partea părții vătămate. Conform art. 397 alin. (1) Cod de procedură penală, instanța nu avea obligația de a soluționa cererea de recuperare a prejudiciului în lipsa unei acțiuni civile, încasarea prejudiciului din oficiu fiind lăsată la discreția judecătorului. O acțiune civilă nu a fost depusă, iar modul de exercitare a discreției, în principiu, este foarte greu de criticat prin prisma art. 427 alin. (1) pct. 6) din Codul de procedură penală (în redacția de până la 01 septembrie 2023). Prin urmare, argumentul recurentului este nefondat.

55. Recurentul mai susține, că instanța de apel a comis erori grave de fapt care au influențat soluția pronunțată, întrucât nu a indicat toate probele pe care s-a bazat hotărârea. Completul observă că recursul avocatului prezintă o versiune proprie a desfășurării evenimentelor, care contestă motivarea instanței de apel cu privire la încadrarea juridică a acțiunilor conform art. 327 alin. (1) din Codul penal. În recurs nu sunt menționate în mod clar erorile de fapt care ar fi putut duce la o soluție diferită din partea instanței de apel. Dezacordul unei părți cu modul în care au fost apreciate probele nu constituie o eroare de drept ce ar justifica casarea unei hotărâri în temeiul art. 427 alin. (1) pct. 6) din Codul de procedură penală (în redacția de până la 01 septembrie 2023).

56. Avocatul, în baza art. 427 alin. (1) pct. 8) din Codul de procedură penală, susține că în acțiunile condamnatului nu au fost întrunite elementele constitutive ale infracțiunilor incriminate. El a argumentat că, în cazul infracțiunii reglementate de art. 327 alin. (1) din Codul penal, instanța nu a constatat cauzarea unui

prejudiciu considerabil părților vătămate și nici interesul material sau personal al lui Leonid Cernăuțanu, iar în cazul infracțiunii prevăzute de art. 332 alin. (1) din Codul penal nu s-au regăsit niciuna dintre modalitățile normative ale laturii obiective, având în vedere că semnăturile pretins a fi falsificate nu afectează conținutul veridic al documentului.

57. Motivele invocate de instanța de apel sunt convingătoare și exclud versiunea recurentului. Completul este de acord cu argumentele instanței de apel, conform cărora acțiunile lui Leonid Cernăuțanu au condus la cauzarea unui prejudiciu în valoare de 140.979,55 lei, reprezentând diferența dintre prețul terenului adjudecat la licitație de către Dina Hariton și prețul aceluiași teren adjudecat ulterior de Nicolae Gîrbu. Aceleași acțiuni au avut un impact considerabil asupra drepturilor și intereselor Dinei Hariton, care a fost imposibilitate, pe parcursul mai multor ani, să se folosească de terenul respectiv. Instanța de apel a stabilit că interesul personal al inculpatului era obținerea dreptului de posesie asupra terenului pentru fiul său. Prin urmare, fi acest argument nu este întemeiat.

58. Completul de judecată respinge argumentul recursului precum, că semnătură falsificată din titlul de autentificare a dreptului deținătorului de teren din 25 iunie 2008 nu afectează veridicitatea conținutului documentului. Pentru existența infracțiunii de fals în acte publice, este necesar ca în documentele oficiale să fie înscrise date vădit false sau să fie falsificate astfel de documente, ambele modalități presupunând denaturarea adevărului în documentele respective. Realizarea de către Leonid Cernăuțanu a semnăturii în rubrica „Secretarul” din documentul menționat este confirmată de expertiza grafoscopică (a se vedea para. 16). Prin urmare, instanța de apel a concluzionat corect că acțiunile lui Leonid Cernăuțanu de înscriere în titlul de autentificare a dreptului deținătorului de teren a unor date denaturate privind hotarele terenului, precum și semnarea aceluiași document oficial în numele secretarului Larisa Vizir, întrunesc elementele infracțiunii prevăzute de art. 332 alin. (1) din Codul penal.

59. În consecință, recursul avocatului este vădit neîntemeiat.

b. recursul avocatului părții vătămate

60. Recursul avocatului Pavel Savițchi, formulat în interesele părții vătămate Dina Hariton, a fost depus în temeiul art. 427 alin. (1) pct. 6) din Codul de procedură penală. Avocatul nu a precizat care dintre cele cinci situații prevăzute de acest articol sunt aplicabile cauzei. Avocatul a contestat admiterea în principii a acțiunii civile în ceea ce privește pretenția de încasare a prejudiciului material, precum și cuantumul prejudiciului moral acordat, pe care îl consideră insuficient.

61. Completul reiterează poziția instanței de apel, conform căreia stabilirea exactă a sumei prejudiciului material nu a fost posibilă. Inițial, Dina Hariton a solicitat o sumă de 200.000 de lei, iar ulterior a pretins suplimentar 780.000 de lei

pentru venitul ratat ca urmare a neexecutării unui contract de societate civilă (a se vedea para. 31). Partea vătămată nu a prezentat instanței probe suplimentare care să confirme certitudinea rezonabilă de obținere a venitului ratat, a riscurilor financiare și a investițiilor sau cheltuielilor pe care ea le-ar fi avut ca urmare a realizării contractului de societate civilă. Nici cererea de recurs nu conține date care să clarifice aceste aspecte. În asemenea circumstanțe, și ținând cont de faptul că cauza nu poate fi remisă la rejudecare, decizia instanței de apel de a admite acțiunea civilă în principiu nu poate fi invalidată în temeiul art. 427 alin. (1) pct. 6) din Codul de procedură penală.

62. Instanța de apel a mai concluzionat că suma de 20.000 lei acordată de prima instanță drept despăgubire pentru prejudiciul moral este suficientă. Având în vedere circumstanțele specifice ale acestei cauze, printre care faptul că infracțiunea nu este una violentă, partea vătămată nu a plătit pentru teren și nu a făcut investiții în acesta, faptul că ea a fost parțial remediată în anul 2015 prin decizia Curții Supreme de Justiție (se vedea para. 17), suma acordată nu pare vădit nerezonabilă. Acest fapt nu permite admiterea recursului în această parte.

63. Prin urmare, recursul avocatului Pavel Savițchi în interesele părții vătămate Dina Hariton este vădit neîntemeiat.

64. Din motivele de mai sus, în conformitate cu art. 432 alin. (2) pct. 4) din Codul de procedură penală,

COMPLETUL, CU UNANIMITATE DE VOTURI,

Declară inadmisibile recursurile avocatului Angela Balan și a avocatului Pavel Savițchi împotriva deciziei Curții de Apel Bălți din 03 februarie 2023.

Încheierea este irevocabilă.

Președinte

Stella Bleșceaga

Judecători

Ghenadie Eremciuc

Vladislav Gribincea